

Почитувани претставници на граѓанските организации,

Ви благодариме на интересот за придонес во подготвувањето на Стратегијата на Владата за соработка со и развој на граѓанскиот сектор 2021-2023, со Акциски план за спроведување. Пополнетиот образец (заедно со прилозите, доколку ги има) доставете го до Одделението за соработка со невладини организации на Генералниот секретаријат на Владата на Република Северна Македонија, електронски на адреса nvosorabotka@gs.gov.mk со назнака „Предлог за Стратегијата 2021-2023“, најдоцна до **26 мај 2021 година**. Со доставување на образецот потврдувате дека се согласувате вашиот предлог да биде објавен при изработката на Извештај за спроведените консултации, на веб страницата www.nvosorabotka.gov.mk.

Предлог на мерки и активности за Стратегијата на Владата за соработка со и развој на граѓанскиот сектор 2021-2023, со Акциски план за спроведување

Општи податоци за здружението / фондацијата

Име на здружението/фондацијата: Рурална Коалиција

ЕМБС (матичен број на правниот субјект според податоците во Централен регистар):
6882102

Седиште и адреса (улица, број, општина): село Режановце, Куманово

Застапник: Лилјана Јоноски

Веб страница: www.rural.mk

Електронска пошта (e-mail): rkoalicija@gmail.com

Телефонски број за контакт: 078/303-735

Содржина на предлогот

Одберете приоритетна област за која се однесува предлогот:

- ✓ 1. Нормативна, институционална и финансиска рамка за развој на граѓанскиот сектор
- ✓ 2. Демократизација, активно учество на граѓанскиот сектор во општествените процеси, во креирањето и следењето на политиките, со посебен фокус на процесот на интеграција во Европската Унија

✓ 3. Граѓанскиот сектор како чинител во социјално-економскиот развој

Напомена: Доколку сакате да предложите повеќе мерки, за секоја мерка повторете ја оваа табела

Предлог-мерка:

Измени на законот за здруженија и фондации или донесување на ново законско решение, како и изработка на нов прирачник за економски активности на ГО согласно усвоените измени или донесеното ново законско решение

Предлог-актвистност/и со кои ќе се спроведе мерката:

Анализа на постоечкото законско решение и можностите за негово подобрување и унапредување; воспоставување на работна група и изработка на измени или нов предлог закон за здруженија и фондации опфаќајќи ги сите видови на граѓански организации, меѓу кои што и коалиции, сојузи, неформални групи и иницијативи, мрежи, организации од јавен интерес итн., потоа спроведување на јавни широки консултации, спроведување на информативни средби за новото законско решение доколку се донесе или пак инфо средби за измените на постоечкиот закон и секако мониторинг на имплементацијата на законските одредби; изработка на прирачник за економски активности на лесно разбирлив и достапен јазик за сите ГО

Индикатор/и за мерење на успешноста на спроведување на активностите:

- Изработена анализа на постоечкиот закон за здруженија и фондации
- Формирана работна група за законот;
- Реализирани минимум 5 широки консултативни средби по региони на локално ниво;
- Реализирани минимум 3 инфо сесии за новостите и измените на законот;
- Изработка на шестмесечни мониторинг извештаи за степенот на спроведување на законските одредби во пракса
- Одржана минимум 1 тематска седница на Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор за законот за здруженија и фондации
- Изработен прирачник за економски активности согласно донесените измени или согласно новото законско решение

Рок за спроведување:

Втора половина на 2021 и тековно во наредните 2 години во делот на мониторингот

Надлежна институција:

Министерство за правда и Одделение за соработка со невладини организации

Образложение: (Краток осврт на состојбите во областа и причините поради кои се предлага мерката)

Потребни се речиси целосни измени на овој закон затоа што истиот не соодветствува

со условите во кои што делуваат граѓанските организации, нема услогласеност дали се здруженија дали се граѓански организации дали се непрофитни организации. Делот со организации со статус од јавен интерес е доста проблематичен, како во делот на критериумите како се станува организација од јавен интерес, така и поради малиот интерес од страна на ГО, но и неможност да ги исполнат законските критериуми за да станат организација од јавен интерес, но и сеуште недоволната препознатливост на оваа можност. Понатаму делот за економски активности на здруженијата не е доволно јасен особено од сметководствен аспект, па приходите на организацијата различно се книжат и често пати организациите имаат дополнителни трошоци или оданочување поради недоволно јасните одредби што се спаѓа под економска активност на здружението и како истот понатаму треба да се третира. Граѓанските организации немаат соодветен статус ниту кога станува збор за вработувањето на други лица ниту пак имаат можност да ги користат сите можности или бенифиции како малите и средните претпријатија. Понатаму има целосно различни толкувања и неусогласеност помеѓу Министерството за правда, Централниот регистар, Управата за јавни приходи, Агенцијата за вработување, па потребен е интерсекторски координиран пристап како во делот на изработката на законот, така и во делот на неговата имплементација. Исто така, спортски клубови, фолкорните друштва и слични на нив организации треба да бидат регулирани со други законски решенија и да се направи јасно разграничување помеѓу нив и она што претставуваат граѓанските организации. Изработениот пак прирачник за економски активности само ќе ја олесни имплементацијата на новото законско решение и ќе го направи целосно јасен и применлив делот за економската дејност на граѓанските организации која што треба да биде и една од основните извори на приходи за одржливост на граѓанските организации

Цели и очекувани резултати: (Објаснете кои се целите што ќе се постигнат и посакуваните/очекуваните резултати од спроведување на предложената мерка и активности)

- Унапредување на овозможувачката околина и законска тамка во која што делуваат граѓанските организации ќе биде главната цел која што ќе се постигне преку реализацијата на оваа мерка
- Јасно дефинирано законско решение кое што ќе ги опфаќа сите форми на здружување, но и која што јасно ќе го определи и дефинира статусот на граѓанските организации, но и нивните права и обврски ќе биде еден од резултатите кој што ќе се постигне преку спроведувањето на оваа мерка, како и зголемен број на организации од јавен интерес

Финансиски импликации: (Дали предлогот предизвикува финансиски импликации? Ако има, дали потребните средства се обезбедени и од кои извори?)

/

Прилози: (Доколу имате, во прилог на предлогот доставете анализи, извештаи и други документи што се од значење за предлогот или наведете линк до документи што се јавно достапни)

Заклучоци и препораки за унапредување на законот за здруженија и фондации - <https://civicamobilitas.mk/wp-content/uploads/2018/03/Zaklucoci-i-preporaki-od-debatite-za-zakonot-za-zdruzenija-i-fondacii.compressed.pdf>

Напомена: Доколку сакате да предложите повеќе мерки, за секоја мерка повторете ја оваа табела

Предлог-мерка:

Анализа на можностите за даночно ослободување за граѓанските организации за кофинансирањето на одобрените проекти од донатори, како и соодветна измена на законската регулатива која што би го овозможила реализирањето во пракса на решението кое што ќе произлезе од анализата

Предлог-активност/и со кои ќе се спроведе мерката:

Анализа на можностите за даночно ослободување; консултација на решенијата и препораките добиени од анализата со пошироката јавност, вметнати одредби во законски решенија кои што ќе го овозможат даночното ослободување

Индикатор/и за мерење на успешноста на спроведување на активностите:

- Изработена анализа и утврдени можности и законски решенија или подзаконски акти за даночно ослободување
- Формирана работна група со институциите;
- Реализирани минимум 5 широки консултативни средби по региони на локално ниво;
- Прифатени и усвоени законски измени и измени на подзаконски акти;
- Реализирани минимум 3 инфо сесии за новостите за даночно ослободување;
- Одржана минимум 1 тематска седница на Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор

Рок за спроведување:

Втора половина на 2021 и прва половина на 2022

Надлежна институција:

СЕП, Министерство за финансии

Образложение: (Краток осврт на состојбите во областа и причините поради кои се предлага мерката)

Оваа мерка веќе ја има во постоечката стратегија и остана како нереализирана, е од огромно значење за граѓанските организации со оглед на нивната кривка финансисак одржливост особено на малите и средни граѓански организации. Бидејќи станува збор за непрофитни организации, вистински предизвик е обезбедувањето на средствата за ко-финансирање особено ако станува збор за поголем проект, каде што и износот за ко-финансирање е поголем. Дури РК би предложила и целосно

покривање на овој дел од страна на држават преку воведување на долги години заговараниот фонд за кофинансирање на граѓанските организации од страна на Владата, а по примерот на Министерството за локална самоуправа кое што целосно го покрива делот за кофинансирање во рамките на проектите за прекугранична соработка

Цели и очекувани резултати: (Објаснете кои се целите што ќе се постигнат и посакуваните/очекуваните резултати од спроведување на предложената мерка и активности)

- **Цел:** Зголемување на финансиската стабилност и одржливост на граѓанските организации
- **Резултати:** Зголемен број на ГО кои што ќе аплицираат на поголеми фондови со оглед на тоа што барем делот за кофинансирање ќе им биде покриен од страна на државата и тоа најпрво во поглед на ДДВ, но ако постои можност и за целосно покривање на овој дел тогаш и ГО ќе бидат охрабрани да аплицираат на поголем број на фондови и на таков начин и самите да придонесуваат кон создавање на сопствената финансиска институционална одржливост

Финансиски импликации: (Дали предлогот предизвикува финансиски импликации? Ако има, дали потребните средства се обезбедени и од кои извори?)

/

Напомена: Доколку сакате да предложите повеќе мерки, за секоја мерка повторете ја оваа табела

Предлог-мерка:

Прифаќање на кодексот на граѓански организации како национален кодекс за транспарентност и отчетност на ГО

Предлог-актвистност/и со кои ќе се спроведе мерката:

Изработка на кодекс на ГО; спроведување на иницијатива за негово прифаќање на ниво на национален кодекс, слично како што е со кодексот за финансирање на ГО или за вклучување во процесите на креирање на политики; спроведување на мониторинг на годишно ниво за бројот на организации кои што пристапуваат кон истиот, како и мониторинг дали ги спроведуваат обврските предвидени во истиот, а кои што меѓудругото го опфаќаат и редовното објавување на наративни и финансиски извештаи како еден основните постулати за транспарентност и отчетност на ГО

Индикатор/и за мерење на успешноста на спроведување на активностите:

- **Изработка на кодекс (истиот веќе е отпочнат да се работи, па финалната верзија би била споделена и со институциите за негово унапредување)**
- **Одржани консултативни состаноци со институциите;**
- **Прифаќање на кодексот како национален документ за минимум**

- транспарентност и отчетност на граѓанските организации;**
- Изработени 2 мониторинг извештаи за 2022 и 2023 година за прифаќањето на кодексот од страна на ГО и спроведувањето на обврските од истиот (ова е директно поврзано со активностите 3.3. и 3.4 од постоечкиот акциски план на Стратегијата)
  - Одржана 1 тематска седница на Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор

Рок за спроведување:

Втора половина на 2021 и прва половина на 2022

Надлежна институција:

Одделение за невладини организации (ГС), ЦР и МП

Образложение: (Краток осврт на состојбите во областа и причините поради кои се предлага мерката)

Транспарентноста и отчетноста, а особено нивното комуницирање со пошироката јавност претставува една од клучните активности кои што треба да ги практикуваат граѓанските организации, а во насока на зголемување на довербата во граѓанските организации особено од страна на граѓаните и локалната заедница. Унифицираниот начин на известување, а ако тоа е возможно да се направи и преку кодекс кој што е изработен од страна на самите ГО, на еден структуриран и унифициран начин ќе се овозможи создавање на цврсто и стабилно граѓанско општество кое што ќе работи транспарентно, отчетно, но и ќе ги комуницира своите резултати со пошироката јавност, односно со граѓаните, а во моментот тоа не е така поради различните формати, видови на извештаи кои што се прилагодени согласно барањата на донаторите итн., па се создава слика на нецелосно јасна и транспарентна улога на граѓанските организации

Цели и очекувани резултати: (Објаснете кои се целите што ќе се постигнат и посакуваните/очекуваните резултати од спроведување на предложената мерка и активности)

- **Цел:** Зголемување на транспарентноста, отчетноста и финансиската дисциплина кај ГО
- **Резултати:**
- Зголемен број на ГО кои што ќе ги објавуваат финансиските информации
- Зголемена доверба кај граѓаните, но и институциите во граѓанскиот сектор

Финансиски импликации: (Дали предлогот предизвикува финансиски импликации? Ако има, дали потребните средства се обезбедени и од кои извори?)

/

Напомена: Доколку сакате да предложите повеќе мерки, за секоја мерка повторете ја оваа табела

Предлог-мерка:

Воведување на транспарентен и доверлив модел за институционален развој на ГО и кофинансирање на ЕУ проектите, како и воспоставување на систем на секторска анализа и унифицирани обрасци за финансирање (активност 6.3.; 6.4.; 6.5)

Предлог-активност/и со кои ќе се спроведе мерката:

Активностите се веќе ставени во рамките и на постоечката стратегија во делот на мерка 6, па истата треба да биде меѓу приоритетните во наредната стратегија

Индикатор/и за мерење на успешноста на спроведување на активностите:

- **Формирана работна група за законски измени во делот на формирањето на фонд за институционален развој и кофинансирање на ЕУ проектите;**
- **Број на институции и ГО застапени во работната група;**
- **Формиран единствен фонд и обезбедени средства;**
- **Формирана меѓуресорска комисија**
- **Број на институции кои што ќе ги усогласат интерните акти итн.**
- **Мониторинг на функционалноста на фондот**

Рок за спроведување:

Прва половина на 2022 и цела 2023 година

Надлежна институција:

Одделение за невладини организации (ГС) и Влада на РСМ

Образложение: (Краток осврт на состојбите во областа и причините поради кои се предлага мерката)

И погоре веќе образложивме дека финансиската одржливост е едно од најгорливите прашања на кое што граѓанскиот сектор многу тешко наоѓа одговор поради проектното финансирање и работа на ГО каде што нема многу простор за институционален развој, па затоа се нема ни средства за кофинансирање со оглед на карактерот на граѓанскиот организации и нивниот непрофитен карактер. Анализите веќе се изработени и споделени и со пошироката јавност, но тука процесот е запрен.

Цели и очекувани резултати: (Објаснете кои се целите што ќе се постигнат и посакуваните/очекуваните резултати од спроведување на предложената мерка и активности)

- **Цел: Зголемување на финансиската одржливост и стабилност на ГО**
- **Резултати:**
- **Зголемен број на финансиски стабилни и цврсти ГО**
- **Зголемена партнерска соработка помеѓу Владата и граѓанскиот сектор**

Финансиски импликации: (Дали предлогот предизвикува финансиски импликации? Ако има, дали потребните средства се обезбедени и од кои извори?)

/

Напомена: Доколку сакате да предложите повеќе мерки, за секоја мерка повторете ја оваа табела

Предлог-мерка:

Воведување на транспарентен и доверлив модел за институционален развој на ГО и кофинансирање на ЕУ проектите, како и воспоставување на систем на секторска анализа и унифицирани обрасци за финансирање (активност 6.3.; 6.4.; 6.5)

Предлог-активност/и со кои ќе се спроведе мерката:

Активностите се веќе ставени во рамките и на постоечката стратегија во делот на мерка 6, па истата треба да биде меѓу приоритетните во наредната стратегија

Индикатор/и за мерење на успешноста на спроведување на активностите:

- Формирана работна група за законски измени во делот на формирањето на фонд за институционален развој и кофинансирање на ЕУ проектите;
- Број на институции и ГО застапени во работната група;
- Формиран единствен фонд и обезбедени средства;
- Формирана меѓуресорска комисија
- Број на институции кои што ќе ги усогласат интерните акти итн.
- Мониторинг на функционалноста на фондот

Рок за спроведување:

Прва половина на 2022 и цела 2023 година

Надлежна институција:

Одделение за невладини организации (ГС) и Влада на РСМ

Образложение: (Краток осврт на состојбите во областа и причините поради кои се предлага мерката)

И погоре веќе образложивме дека финансиската одржливост е едно од најгорливите прашања на кое што граѓанскиот сектор многу тешко наоѓа одговор поради проектното финансирање и работа на ГО каде што нема многу простор за институционален развој, па затоа се нема ни средства за кофинансирање со оглед на карактерот на граѓанскиот организации и нивниот непрофитен карактер. Анализите веќе се изработени и споделени и со пошироката јавност, но тука процесот е запрен.

Цели и очекувани резултати: (Објаснете кои се целите што ќе се постигнат и посакуваните/очекуваните резултати од спроведување на предложената мерка и активности)

- Цел: Зголемување на финансиската одржливост и стабилност на ГО
- Резултати:
- Зголемен број на финансиски стабилни и цврсти ГО

- Зголемена партнерска соработка помеѓу Владата и граѓанскиот сектор

Финансиски импликации: (Дали предлогот предизвикува финансиски импликации? Ако има, дали потребните средства се обезбедени и од кои извори?)

/

Напомена: Доколку сакате да предложите повеќе мерки, за секоја мерка повторете ја оваа табела

Предлог-мерка:

Изработка на модел за вклучување на граѓанските организации во процесот на преговори со ЕУ и редовно и континуирано информирање и консултација со ГО на тема ЕУ-интеграции (врз основа на моделот за вклучување во преговори со ЕУ кој што беше изработен од работна група во рамките на Советот за соработка со ГО)

Предлог-активност/и со кои ќе се спроведе мерката:

- Унапредување на моделот за вклучување на ГО во процесот на преговори согласно новата законска рамка
- Јавни консултации на темата (минимум 3)
- Усвојување на моделот од страна на Советот и Владата
- Изработка на регистар на ГО согласно овој модел кои што ќе бидат вклучени во ЕУ интегративните процеси на страницата на Одделението за соработка со невладини организации
- Инфокампања за вклучување на ГО во ЕУ интегративните процеси согласно усвоениот модел
- Унапредување на транспарентноста на работата на секторските работни групи во соработка со институциите

Индикатор/и за мерење на успешноста на спроведување на активностите:

- Формирана работна група за унапредување на моделот за вклучување на ГО во процесот на преговори;
- Реализирани минимум 3 јавни консултации;
- Усвоен модел за вклучување на ГО во процесот на преговори;
- Воспоставен регистар
- Број на ГО кои што ќе бидат дел од регистарот;
- Број на информации и јавни консултации спроведени на тема ЕУ интеграции
- Број на ГО вклучени во секторски работни групи, број и вид на јавно достапни информации за нивната работа итн.

Рок за спроведување:

Втора половина на 2021 и тековно во 2022 и 2023

Надлежна институција:

Одделение за невладини организации (ГС) и Влада на РСМ

Образложение: (Краток осврт на состојбите во областа и причините поради кои се предлага мерката)

Вклученоста на ГО во процесот на ЕУ интеграции е клучен и истиот треба да биде соодветно регулиран и да им се даде доволно простор за придонес на ГО на еден организиран начин и процес кој што пред се би го водело Одделението за невладини организации. Предлог модел веќе беше изработен и беа консултирани ГО за истиот, но се промени преговарачката рамка, па тоа прашање остана отворено кое што треба да биде вклучено во рамките на новата стратегија за соработка со ГО како еден од најважните процеси на државата каде што ГО ќе имаат свој инпут.

Цели и очекувани резултати: (Објаснете кои се целите што ќе се постигнат и посакуваните/очекуваните резултати од спроведување на предложената мерка и активности)

- **Цел:** Воспоставување на модел за вклучување на ГО во преговарачките поглавја и ЕУ интергративните процеси на државата
- **Резултати:**
- **Креиран регистар на ГО за вклучување во процесот на преговори со ЕУ**
- **Усвоен модел за начинот и можностите за вклучување на ГО во ЕУ интергративните процеси**
- **Зголемена партнерска соработка помеѓу Владата, институциите и граѓанскиот сектор**

Финансиски импликации: (Дали предлогот предизвикува финансиски импликации? Ако има, дали потребните средства се обезбедени и од кои извори?)

/

Напомена: Доколку сакате да предложите повеќе мерки, за секоја мерка повторете ја оваа табела

Предлог-мерка:

Усвојување на законска рамка и создавање на овозможувачка околина за социјално претприемништво, како и други услуги кои што може да ги извршуваат ГО на локално ниво

Предлог-актвистност/и со кои ќе се спроведе мерката:

- **Консултации со ГО за законското решение за социјално претприемништво**
- **Усвоена законска рамка за социјално претприемништво**
- **Вклученост на ГО во информирањето, но и имплементацијата на новата стратегија за социјално претприемништво**
- **Институционална поддршка на ГО во процесот на регистрирање на социјални претпријатија и воспоставување на нивно функционално работење (ова е поврзано и со проектот кој што во моментот се спроведува во Министерството за труд и социјална политика, кој што меѓудругото предвидува и воспоставување на регионални центри за поддршка)**
- **Изработена сеопфатна анализа во сите сектори за можните услуги кои што ГО би можеле да ги даваат на локално и национално ниво по примерот на**

социјалните услуги и можноста истите да се спроведуваат од страна на ГО за што се добиваат и одредени финансиски средства од страна на институциите

Индикатор/и за мерење на успешноста на спроведување на активностите:

- Одржани минимум 3 јавни консултации околу новата законска рамка за социјално претприемништво;
- Донесена и воспоставена законска рамка и поддршка за социјално претприемништво на регионално и локално ниво преку отворени регионални центри за соработка;
- Изработена анализа за видот на услугите кои што локалните ГО може да ги вршат во општините или на национално ниво;
- Број на ГО даватели на услуги;

Рок за спроведување:

Тековно во 2022 и 2023 година

Надлежна институција:

Одделение за невладини организации (ГС), Влада на РСМ, МТСП, Министерство за правда

Образложение: (Краток осврт на состојбите во областа и причините поради кои се предлага мерката)

Социјалното претприемништво особено во последните неколку години зема замаф и на ГО ни е од особено значење да имаме соодветна законска рамка, ама и да бидеме соодветно запозаени и навремено информирани за стратешките цели и определби можностите за поддршка во процесите поврзани со оваа тема. Кон ова само би додале повеќе да се обрне внимание и кон услугите кои што би можеле да го даваат ГО во кои што би влегле и социјалните услуги, но исто така и друг вид на услуги бидејќи ова пак од друга страна е клучно кога станува збор за финансиската одржливост на ГО

Цели и очекувани резултати: (Објаснете кои се целите што ќе се постигнат и посакуваните/очекуваните резултати од спроведување на предложената мерка и активности)

- **Цел:** Воспоставување на законска и стратешка рамка за социјално претприемништво како и вклучување на ГО во нивната имплементација
- **Резултати:**
- Основани регионални центри за поддршка на ГО во социјалното претприемништво
- Зголемена соработка помеѓу институциите и ГО на локално ниво во делот на давање на услуги
- Изработена и консултирана со пошироката јавност анализа на ГО како даватели на услуги

Финансиски импликации: (Дали предлогот предизвикува финансиски импликации? Ако има, дали потребните средства се обезбедени и од кои извори?)

/

Генерална напомена: При изработката на стратегијата за граѓанскиот сектор за наредниот период, да има поголем осврт или поголем број на активности кои што ги опфаќаат ГО и нивната околина за делување на локално ниво, понатаму унифицирање на повиците за финансирање на општините на локалните здруженија, воспоставување на редовна и континуирана комуникација на ГО со општините, локален и регионален рамномерен развој, регионална соработка на ГО од различни региони, формирање на економско-социјални совети во општините каде што ги нема итн., односно дел од стратегијата да биде фокусиран и на овозможувачката околина за делување на ГО на локално ниво.

Пријава на претставник на здружението / фондацијата за учество во фокус група за изработка на Стратегијата на Владата за соработка со и развој на граѓанскиот сектор 2021-2023

Име и презиме: Лилјана Јоноски

Електронска пошта (e-mail): liljana.jonoski@gmail.com

Телефонски број за контакт: 078/303-735

26.05.2021 година

Потпис на застапникот

